

A GENERAL OVERVIEW OF MUSIC EDUCATION IN THE VILLAGE INSTITUTES, THE CORNER STONE OF EDUCATION SYSTEM

Bilgehan Aycan*¹

* İnönü Üniversitesi, Eğitimi Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi ABD Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Doktora Öğrencisi

Abstract

The educational adventure of the Village Institutes started on April 17, 1940, with the Law No. 3803, when Hasan Ali Yücel was the Minister of National Education and İsmail Hakkı Tonguç was the Director General of Primary Education. Since the declaration of the Republic, the efforts to remove the negative effects of the War of Independence from the society have shown themselves in the field of education from the first years. At this point, considering that the literacy rate in rural areas was only 5%, it can be seen that the Village Institutes contributed greatly to the development of the villages. It can be observed that the Village Institutes, which were established in order to eliminate the lack of education in the villages compared to the cities, to contribute to the development of the villages in this way, and to train competent people in the fields of agriculture, animal husbandry, administrative affairs, culture lessons and art, have trained well-equipped teachers during the time they were able to fulfill their function and made a great contribution to the country's educational breakthroughs. The aim of the study is to explain the importance of music lessons, work plans and programs in music lessons, music lesson hours, instruments used in this lesson, and the contribution of song repertoire to art education among the lessons given from the establishment of the Village Institutes until their closure within the framework of the breakthroughs made in the field of education. In this context, the curriculum of the Village Institutes was accessed from different sources, the lessons related to music education in these sources were selected and tried to be analyzed in terms of content based on document analysis, one of the qualitative research methods. When the music education given in the Village Institutes is examined in general, it is observed that the variety of music education courses and course hours are quite sufficient, and the different instrument trainings given in these courses are very useful for the music education expected to be transferred to future generations. It was observed that music education was also provided outside of music class hours and the best examples of the learning-by-doing model were observed in the Village Institutes.

Keywords: Education, Music Education, Village Institutes

TÜRK MAARİFİNİN YAPI TAŞI KÖY ENSTİTÜLERİNDEKİ MÜZİK EĞİTİMİNE GENEL BİR BAKIŞ

Özet

Köy Enstitülerinin eğitim öğretim serüveni Hasan Ali Yücel'in Milli Eğitim Bakanı, İsmail Hakkı Tonguç' un ise İlköğretim Genel Müdürü olduğu dönemde 17 Nisan 1940 yılında, 3803 sayılı kanunla başlamıştır. Cumhuriyetin ilanından itibaren Kurtuluş Savaşı'nın olumsuz etkilerinin toplumun üzerinden atılma çalışmaları eğitim alanında da kendini ilk yıllardan itibaren göstermiştir. Bu noktada Köy Enstitülerinin kuruluş amaçları doğrultusunda okuma yazma oranının kırsal kesimde yalnızca %5 olduğu düşünülürse köylerin kalkınmasına büyük katkı sağladığı görülebilir. Şehirlere oranla köylerdeki eğitim öğretim eksikliklerini gidermek, bu yolla köylerin kalkınmasına katkı sağlamak; tarım, hayvancılık, idari işler, kültür dersleri ve sanat alanlarında yetkin kişilerin yetiştirilmesi amacıyla kurulan Köy Enstitülerinin işlevini gerçekleştirebildiği süre içerisinde donanımlı öğretmenler yetiştirmiş olduğu ve ülkenin eğitim alanında yapılan atılımlara büyük katkı sağladığı izlenebilir. Çalışmanın amacı, eğitim öğretim alanında yapılan atılımlar çerçevesinde Köy Enstitülerinin kuruluşundan kapanışına dek verilen dersler içerisinde, müzik derslerinin önemi, müzik derslerindeki çalışma plan ve programları, müzik dersi saatleri, bu derste kullanılan çalgılar, şarkı dağarcığının sanat eğitimine katkılarının

¹ Sorumlu Yazar E-Mail: bilgehanaycan@gmail.com / Doi: 10.22252/ijca.1491208

açıklanmasıdır. Bu bağlamda Köy Enstitülerinin müfredatına farklı kaynaklardan erişilmiş, bu kaynaklardaki müzik eğitimi ile alakalı dersler seçilmiş ve nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizine dayalı olarak içerik bakımından incelenmeye çalışılmıştır. Köy Enstitülerinde verilen müzik eğitimine genel olarak bakıldığında müzik eğitimine ait derslerin çeşitliliği ve ders saatleri oldukça yeterli, bu derslerde verilen farklı çalgı eğitimlerinin gelecek nesillere aktarılması beklenen müzik eğitimi için oldukça yararlı olduğu gözlenmiştir. Müzik dersi saatleri dışında da müzik eğitimine yer verildiği gözlenmiş ve yaparak-yaşayarak öğrenme modelinin en iyi örneklerinin Köy Enstitülerinde verildiği izlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Müzik Eğitimi, Köy Enstitüleri

1.Giriş

Cumhuriyet tarihine bakıldığında bilhassa maarif alanında yapılan yenilikler dikkati çekerken bu yeniliklerin en önemlisinin Köy Enstitüleri olduğu söylenebilir. Cumhuriyet tarihinde eğitim alanında yapılmış önemli adımlardan biri Hasan Ali Yücel'in Milli Eğitim Bakanı, İsmail Hakkı Tonguç'un İlköğretim Genel Müdürü olduğu dönemde 17 Nisan 1940 tarihinde, 3803 sayılı kanunla köylerin kalkınmasını sağlamak amacıyla kurulan Köy Enstitüleridir (Tunç, 2009:31). Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda okur-yazar sayısının yok denecek kadar az olduğu düşünülecek olursa gerek okur-yazar sayısını artırmak gerekse bu yolla hem kültürel hem teknik anlamda Köy Enstitülerinin kurulması ve kalkınmaya katkı sağlamış olması; örneğinin az bulunacak biçimde planlanmış bir eğitim sistemi olduğunun kanıtı olabilir. Mustafa Kemal Atatürk ve arkadaşları Cumhuriyet rejiminin ruhunu ve düşüncesini köylere de ulaştıracak eğitsel bir devrim hareketi başlatarak köylerin sadece maddi kalkınmasını değil aynı zamanda köy insanını bilinçlendirmeyi ve modern bir kırsal yaşam biçimine kavuşturmayı da amaçlamışlardır (Ortaş, 2005: 3). Savaşın etkilerinin hala ülkenin üzerinde olduğu, her bakımdan yorgun bir milletin eğitim alanında yapılan bu seferberlik ile hem eğitim-öğretim alanında hem de köy ve şehir arasındaki uçurumun teknik, sosyal ve kültürel anlamda kapatılması ve kalkınması adına büyük bir adım olmuştur. Köy Enstitülerinin öncelikli olarak öğretmen yetiştirmek ve mezun olan öğretmenlerin kendi köylerine dönüp buldukları yörenin kalkınmasına katkıda bulunmaları hedeflenmiş ve bu kalkınma hareketinin sadece zirai ve teknik açıdan değil aynı zamanda kültür ve sanat alanında da geliştirilmesi amaçlanmıştır. Dönemin öğretmen açığı subay öğretmenler ve halk sanatçıları ile giderilmeye çalışılmıştır. Bunun için Köy Enstitülerinin oluşturulmasının Cumhuriyeti ilan edip kuranların eğitim öğretime verdiği destek yadsınamaz (Şeren, 2008:204-205).

Mustafa Kemal Atatürk'ün sanata ve sanatçıya verdiği değer eğitim-öğretim alanında da sanat eğitiminin önemine dikkatle değinerek 14 Ekim 1925 yılında İzmir Kız Öğretmen Okulunda yaptığı konuşmada müziğin hayatın ta kendisi olduğu, bahsi geçen insan hayatının her bölümünde müziğin mutlaka var olduğu ve müziğin insan hayatı için önemini vurgulayışı O'nun sanata, sanatın önemli bir ögesi olan müziğe ne denli önem verdiğinin kanıtı olabilir.

Ele alınan çalışmada Köy Enstitülerinin kuruluşu, amaçları, tarihsel gelişim sürecinde eğitim anlayışı, Köy Enstitülerinde gerçekleştirilen müzik eğitimi etkinlikleri genel hatlarıyla açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışma kapsamında Köy Enstitülerinde verilen müzik eğitimi, şarkı dağıncılığı, müzik ders saatleri, müzik eğitimindeki çalışma plan ve programları, müzik dersinde kullanılan çalgılar yer almaktadır.

2.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı, Köy Enstitülerinin eğitim-öğretim sürecinde müzik eğitiminin bu okullarda yeri ve önemi, ders içerikleri, müzik ders müfredatı, kullanılan enstrümanlar, müzik ders saatleri ve sanat eğitimine müzik derslerinin sağladığı katkılar üzerine bir inceleme yapmaktır. Cumhuriyet döneminin eğitim-öğretim alanında yapılan çalışmalar içerisinde, gerek okuma-yazma oranını yükseltmek gerekse köylerin gelişimine sosyal açıdan da katkıda bulunmak üzere etkisinin büyük olabileceği düşünülerek kurulan Köy Enstitülerinin öğrenim gören öğrencilerin yalnızca akademik ve ziraat anlamında değil kültür-sanat faaliyetlerinde de etkin rol alabilmeleri hususunda önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Köy enstitülerinde verilen müzik eğitiminin yaparak yaşayarak öğrenme modelinin bir örneği olması, bir öğretmen adayının her alanda olduğu gibi müzik sanatını da teorik ve pratik açıdan icra edebilmesi ele alınan bu çalışmada köy enstitülerinin tarihsel sürecinde müzik eğitimine verdiği yer açısından önem taşımaktadır.

3.Araştırmanın Yöntemi

Yapılan çalışma Köy Enstitülerinin tarihsel gelişim sürecindeki müzik eğitimini ele almaktadır. Bunun için tarihten bu yana bu enstitülerde verilen müzik eğitimi alan yazın taranarak elde edilen bilgiler doküman

incelemesi ile oluşturulmuştur. Doküman incelemesi, yapılan araştırma doğrultusunda belge ve dokümanların taranarak incelenmesidir (Şimşek ve Yıldırım, 2011: 38). Yapılan içerik analizi ile Köy Enstitülerinin eğitim sürecindeki müzik eğitimi müfredatlar taranarak ayrıştırılmış; teorik ve pratik ders saatleri, derslerin çeşitliliği, enstrümanlar, şarkı içerikleri bakımından incelenmiştir.

4.Bulgular

Köy Enstitülerinin Kuruluşu, Programları ve Çalışmaları

Köy Enstitülerinin kuruluşu, Cumhuriyet döneminin modernleşme sürecinde, eğitim adına yapılan önemli reformlardan biridir. Cumhuriyetin ilk yıllarında köy nüfusunun yoğunluğu, halkın tarımla ilkel bir biçimde uğraşması, savaştan çıkmış yoksul bir milletin eğitim-öğretimden kentlerde yaşayan insanlara göre daha fazla ihtiyaç duyulması gibi sebepler göz önünde bulundurularak bir milletin kalkınmasının en önemli şartının eğitim olduğu varsayılmış ve Köy Enstitülerinin temelleri atılmıştır.

Mustafa Necati, Reşit Galip, Saffet Arıkan, Hasan Ali Yücel, H. Fikret Kanat, İsmail Hakkı gibi eğitimcilerin başlatmış olduğu köylerin kalkınma hamlesi bizzat Mustafa Kemal Atatürk'ün talimatlarıyla gerçekleştirmiş (Binbaşoğlu, 1998: 238, Akt., Gökçeli, 2014: 78). Bu yolla köylerin hem sosyal hem de ekonomik açıdan gelişimi göz önünde bulundurularak göçlerin önlenmesi, tarım, hayvancılık, eğitim-öğretim eksikliklerinin giderilmesiyle daha fazla iş ve beyin gücüne sahip bir ülke amaçlanmış olabilir.

Köy Enstitüleri, Cumhuriyet döneminin eğitim-öğretim anlayışı içerisinde ülkenin ihtiyaç duyduğu, kültürel gelişimine katkı sağlayan öğretmen ve eğitimcileri ile köylerde eğitim, tarım, teknik ve sağlık görevlisi yetiştirme amacı ile 19 Nisan 1940 yılında açılmış 1954 yılında ise kapatılmış olan çağdaş eğitim kurumlarıdır (Ersil, 2007:13).

II. Mahmut döneminde ilköğretimin zorunlu hale getirilmesi, 1824 yılında Sıbyan Mekteplerinin açılması ve 1830'lu yıllarda batıya öğrenci gönderilmesi ile eğitim-öğretim alanında fırsat eşitliği göz önünde bulundurularak ıslahat çalışmaları yapılmıştır. Belli bir eğitim-öğretim yönetmeliği bulunmayan sıbyan mekteplerinde eğitim gelenek ve göreneklere göre yürütülmekteydi (Agras, 2010: 93). Tanzimat döneminde açılan okullara ek olarak modern usullere göre öğretmen yetiştirme ihtiyacı duyulduğundan 14 ilde açılan öğretmen okulları ile birlikte II. Meşrutiyet döneminde de eğitim-öğretim alanında Cumhuriyet dönemine katkı sağlayacak okullarla birlikte Osmanlı Devleti'nden Cumhuriyet Dönemi'ne miras bırakılmak üzere toplam 20 öğretmen okulu açılmıştır (Karaismailoğlu, 2013:2). Osmanlıdan devralınan ve savaştan çıkmış bir ülke olarak eğitim-öğretim faaliyetlerinin düzenli bir şekilde ilerletilmesi ve ülkenin kalkınmasının ancak eğitim yoluyla olabileceği söz konusu olduğundan hızlı bir biçimde eğitim-öğretimde yeniliklerin yapılması gerektiği düşünülebilir.

1919'da başlayan Milli Mücadele döneminde birçok Dârülmualliât işgalciler tarafından kapatılarak başka amaçlar için kullanılmış, açık kalan okullardaki eğitim-öğretim ise işgalci devletler tarafından yürütülmüştür. TBMM Hükümetinin egemenliğinde bulunan okullar maddi imkânsızlıklar sebebiyle kapatılmak zorunda kalınarak geriye on dört öğretmen okulu kalmıştır. Tüm bu olumsuzluklara karşın birçok vilayette yeniden bu okulların açılmasına ilişkin fedakârlıklar gösterilerek 1923 yılına gelindiğinde öğretmen okullarının sayısı otuz yediye ulaşmıştır (Yeşil, 2018: 8).

Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte eğitim-öğretim alanında yeni ve milli bir kimlik sağlamak amacıyla bu alanda sağlam temelli bir eğitim sistemi kurulması hedeflenmiştir. Muallime ve Muallimler Birliği toplantılarında Mustafa Kemal, Kazım Karabekir ve Hamdullah Suphi gibi isimler eğitimde birliğin önemine dikkat çekmişlerdir (Önder, 2012: 6). Özellikle kırsal kesimde fırsat eşitliğinin sağlanamaması ve şehir ile köy arasındaki eğitim kalitesinde farklılıklarının ortaya çıkması açısından eğitimde birlik hususu göz önünde bulundurulduğunda Köy Enstitülerinin tam da bu noktada büyük faydalar sağlayacağı düşünülebilir.

Kurtuluş Savaşı sonrası Osmanlı Devletinden 2345 ilkokul ve bu okullarda görevli 3061 öğretmen devralınmış, 1926 yılına kadar ilkokul sayısı 4770'e, öğretmen sayısı ise 9062'ye yükseltilmesine rağmen eğitim sorununa tam bir çözüm bulunamamıştır. 1926 yılında Denizli ve Kayseri'de Köy Öğretmen Okulu açılarak eğitim sorununa çözüm bulunmaya çalışılsa da başarılı olunamamış ve 1932 yılında bu okullar kapatılmıştır (Esen, 2007: 1).

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ile ekonomiden siyasete, eğitimden kültüre birçok alanda savaştan çıkmış bir ülke ve enkaza dönüşmüş bir imparatorluktan cumhuriyet sistemine geçiş sürecince devralınan ülkede çözülmesi gereken sorunların başında eğitimin geldiği düşünülecek olursa bu bağlamda yapılması planlanan köklü değişimlerin ülkenin okuryazarlık seviyesinin karanlık bir geçmişten aydınlık geleceğe ulaşması adına çalışmaların en önde yürütülmüş olması düşünülebilir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün bu süreçte Milli Eğitim'in geleceğine yönelik bir kongre düzenlemesi, devralınan enkazda ilk ayağa kaldırılması gereken yapının eğitim olduğu gerçeğini gözler önüne sermiştir (Eser, 2010: 28). Bu dönemin eğitim-öğretim alanındaki değişiklikler ve yeni kurulan Cumhuriyet rejimine uygun bir eğitim sistemin getirilebilmesi adına yapılan çalışmaların başında yurt dışından davet edilen saygın eğitimcilerin Türkiye'ye gelerek edinmiş oldukları izlenimler doğrultusunda hazırlayıp sunmuş oldukları çalışmaların büyük katkısı olduğu söylenebilir. Davet edilen Amerikalı eğitimci John Dewey köylerde öğretmen okullarının kurulması gerektiği ve her okulun kendine has eğitim programlarının olmasını önermiştir. Bir diğer eğitimci Prof. Kühne de raporunda, ilköğretim programlarında pratik bilgilerin yer almasının yanında, köy öğretmen okullarına yetenekli köy çocuklarının seçilmesi üzerinde durmuştur (Yeşil, 2018: 9).

Cumhuriyet döneminde Köy Enstitülerine geçilmeden evvel bazı çalışmalar yapılmıştır. 1923 yılının Şubat ayında İzmir İktisat Kongresinde köylerdeki eğitim-öğretim süreci ile alakalı alınan kararların başında okullarda geniş bahçelere, ahır ve kümeslere yer verilerek uygulamalı bir sistem oluşturulmak istenmiştir. Bu süreçte ilk açılan okul Kayseri Köy Muallim Mektebidir. (Akyüz,2015).

1935 yılı ülke nüfusunun yaklaşık %80'inin köylerde yaşadığı, üretimin ilkel yöntemlerle yapıldığı, okul varlığından söz etmenin mümkün olmadığı dönemler olduğu varsayıldığında köylerde hali hazırda bulunan okullara gönderilen öğretmenlerin başarısızlık yaşamaları sonucu köy okulları bu dönemde öğretileniz kalmıştır. (Aysal, 2005: 270).

1940 yılına gelindiğinde 6 yaş ve üzerindeki nüfusun %78'inin, köylerde ise yaklaşık %90'ının okuma yazma bilmiyor oluşu eğitim-öğretim faaliyetlerinin bir an evvel düzenlenmesi ve bilgisizlikle mücadele etmek amacıyla 1940 yılının 17 Nisan tarihinde Maarif Vekili Hasan Ali Yücel ve İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç'un büyük katkılarıyla 3803 sayılı kanunla Köy Enstitüleri kurulmuştur. Köy Enstitülerinin bulunduğu iller ise (Akyüz, 2015)'e göre şu şekilde belirtilmiştir:

Tablo 1 1940-1948 Yılları Arasında Kurulan Köy Enstitüleri

Enstitü Adı	Kuruluş Yılı
Adapazarı-Arifiye Köy Enstitüsü	1940
Antalya-Aksu Köy Enstitüsü	1940
Bahçe- Düziçi Köy Enstitüsü	1940
Balıkesir-Savaştepe Köy Enstitüsü	1940
Eskişehir – Çifteler Köy Enstitüsü	1940
Isparta-Gönen Köy Enstitüsü	1940
İzmir – Kızıllı Köy Enstitüsü	1940
Kars- Cilavuz Köy Enstitüsü	1940
Kastamonu-Gölköy Köy Enstitüsü	1940
Kayseri-Pazarören Köy Enstitüsü	1940
Ladik-Akpınar Köy Enstitüsü	1940
Lüleburgaz –Kepirtepe Köy Enstitüsü	1940
Malatya- Akçadağ Köy Enstitüsü	1940
Vakfikebir-Beşikdüzü Köy Enstitüsü	1940
Ankara-Hasanoğlan Köy Enstitüsü	1941
Konya-Ereğli-İvriz Köy Enstitüsü	1941
Yıldızeli-Pamukpınar Köy Enstitüsü	1942
Erzurum-Pulur Köy Enstitüsü	1942
Ergani-Dicle Köy Enstitüsü	1944
Aydın-Ortaklar Köy Enstitüsü	1944
Van – Erciş Köy Enstitüsü	1948

Açıldığında belirli bir müfredatı bulunmayan Köy Enstitülerinde İlköğretim Genel Müdürlüğü 01 Temmuz 1940 tarihli 435 sayılı sirküde, enstitülerin ne tür bir eğitim yapması gerektiği belirtilmiştir. Genelgede, geziler düzenlemek için öğrencilere fırsat verilmesi gerektiği; kurumun en uygun ülkesi, kuru bataklık yerleri, yol yapımı, ham toprakları verimli kılmak, kamuya açık yapmak, barınma, öğrencilere kendilerini hayvanlardan, bitkilerden, kendilerine zarar veren hastalıklardan korumayı öğretmek, bisikletler ve motosikletler; yüzmek, ata binmek, dağa tırmanmak, tekne ve motorlu tekne kullanmak; müzik aletleri çalma ,mandolin, armonika, flüt gibi

yerel oyunlardan başlayarak ulusal oyunlara oynamak; radyo ve gramofon dinlemek, kendi köylerini ve çevredeki köyleri incelemek yer almaktadır (Kıral, 2015: 48). Bu bilgiler ışığında genel olarak bakıldığında, sosyo-kültürel ve sanatsal anlamda Köy Enstitülerinin gelecekte bırakacağı izleri görmek mümkündür.

Köy Enstitülerinde Sanat Eğitimi

Eğitim-öğretim, kültür-sanat, sosyal, ekonomik, kalkınma alanında çok büyük etkileri olan Köy Enstitülerinin kuruldukları bölgelere geniş çapta katkıları olduğu söylenebilir. Köy Enstitülerinin şehir dışında kurulmuş olması ve bu kurumlara köylerde ilkokulu bitirmiş öğrencilerin alınması enstitülerin yetiştirdiği öğretmenlerden beklentilerinin diğer okullardan farklılık göstererek öğretmenin köy yaşamına hâkim olması, sadece okuma yazma faaliyetleri değil tarım, üretim, atölye gibi alanlarda da köylülere aynı zamanda rehberlik ederek köylerin modern hayata geçmesi amaçlanmıştır (Burgaç, 2003, s. 121). Ayrıca Köy Enstitülerinde yetiştirilmek üzere alınan öğretmen adaylarının bizzat buldukları çevreden olmaları daha önce yaşanan “öğretmenlerin görev yaptıkları köylerde tutunamaması ve başarısız olmaları sorununu” ortadan kaldıracığı, bu öğretmenlerin çevrelerini daha iyi tanıdıkları varsayıldığında yetiştikleri ortam sebebiyle daha kolay uyum sağlayarak köyün hem eğitim-öğretim anlamında hem de diğer alanlarda gelişimine katkı sağlayacağı düşünülebilir.

İlk eğitim programı 1943 tarihinde başlayan Köy Enstitülerinde, ilkokulu bitirmiş bir öğrencinin 5 yıllık bir sürede, toplamda 114 hafta kültür dersleri, 58 hafta ziraat ders ve çalışmaları, 58 hafta teknik dersler halinde eğitim-öğretim sürecinin tamamlaması planlanmıştır (Esen, 2007: 21).

Köy Enstitülerinin haftalık, aylık ya da mevsimlik çalışma planları her enstitünün özelliklerine, öğrenci sayısına, öğretmen özellikleri vb. durumlara göre değişmektedir. Tam gün esas alınan bir enstitüde sınıfların bir bölümü tüm gün kültür derslerine, bir bölümü tüm gün ziraat derslerine, diğer bir bölümü ise tüm gün teknik derslere yer vermektedir. Hafta esas alındığında ise sınıflar yine bölüm bölüm haftalık olarak bu derslere yer vermektedir. Köy Enstitülerinde 1943'e kadar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanmış bir müfredat bulunmamaktadır. Her enstitünün kendi bölgesinin özelliklerine göre hazırlanmış olduğu ders müfredatı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylanmaktaydı (Koç, 2013: 257).

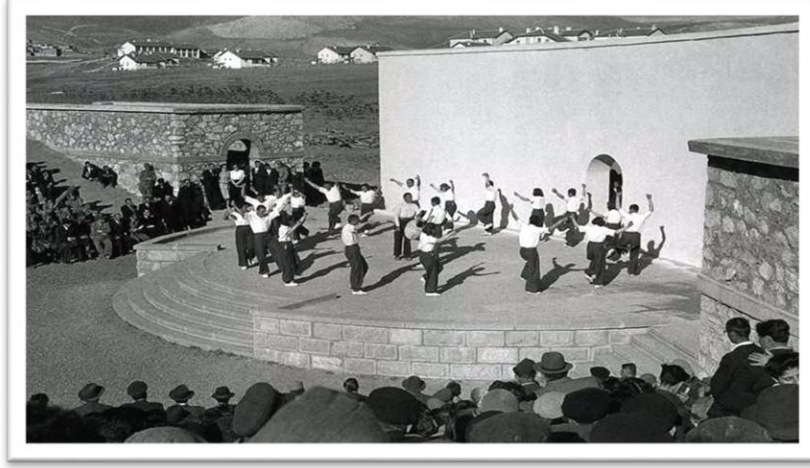
Köy Enstitülerinin Türk aydınlanma döneminin önemli ve en iyi eğitim uygulaması olduğu gerçeğinden yola çıkılarak, enstitülerin her bakımdan donanımlı, çeşitli alanlara destek vermeyi, kültürlü bireyler yetiştirmeyi hedefleyen eğitim kurumları olduğu söylenebilir. Köy Enstitülerinin sorun çözmeye odaklı eğitim modeli olduğu ve Avrupa'da birçok okulda kabul görmüş olan Leonardo Da Vinci Eğitim Programı ile birçok benzerliği olduğu belirtilmektedir. 1943 yılında haftada 22 saat sanat derslerinin yer aldığı Köy Enstitülerinde, köy çocuklarına müzik, halk oyunları, resim, kültürel çalışmalar ve okuma alışkanlığı kazandıran çalışmalar yapılmaktaydı (Köksal, 2016: 141). Yetiştirilen her bir bireyin gerek teknik açıdan gerek kültürel gerekse entelektüel açıdan donanımlı olmasını hedefleyen Köy Enstitülerinde sanatın önemli bir yer tuttuğu söylenebilir. Şehirden uzak, sinema ve tiyatro gibi sanatsal etkinliklere ulaşmanın mümkün olmadığı enstitüler kendi eğlencelerini yaratmak durumunda kalmışlardır. Bu sanat dallarının içerisinde müzik, enstitülerde maneviyatı yükseltme aracı olarak kullanılmıştır (Koç, 2013: 314).

Köy Enstitülerinde sanat alanında yapılan çalışmaların öğrencileri ilgi ve yetenekleri doğrultusunda doğru yönlendirdiği, kurulduğu ilk yıllardan itibaren öğrencileri sanata özellikle yönelttiği görülmektedir (Ülkü, 2008: 38). Köy Enstitüsünde yetişen öğretmenlerin her alanda, buldukları köylere büyük katkılar sağladıkları, toplum üzerinde ciddi etkiler yarattıkları görülmüştür. Enstitüler, eğitim-öğretim anlayışı çerçevesinde sanat anlamında da müzik, halk oyunları, resim, tiyatro gibi faaliyetlerle köylerin yerel kültürlerinin tespit edilerek diğer üretim alanlarının yanı sıra sanatsal faaliyetlerle de toplum üzerinde etki sağlamasına büyük katkıda bulunmuştur (Kartal, 2008: 35). Köy Enstitülerinin yalnızca bir eğitim sistemi olarak değil geleneksel toplumdaki modern topluma geçiş aşamasında eğitim, tarım, kültür, sanat, kalkınma vb. alanlarda köylerden başlayarak ülkenin gelişim ve değişim temellerinin atılmasında katkısının büyük olduğu söylenebilir. Mustafa Kemal Atatürk'ün “Sanatsız Kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir” sözü onun sanata verdiği değer ve önceliğin göstergesi olmuştur. Mustafa Kemal Atatürk gibi, milletlerin uygar dünyada ancak kendi kültürel değerleri ile ayakta kalabileceğini savunan İsmet İnönü, hemen her dönemde kültür ve sanat dünyasından uzak kalmamış, müzik, edebiyat vb. ile hem şahsi hem de bir devlet politikası olarak Atatürk döneminde başlatılan çalışmaların devamlılığını sağlamıştır (Koç, 2013: 145).

Köy Enstitülerinde sanat eğitimine ağırlık verilmesinin amacı, öğrenciyi edilgenlikten kurtarmak, güzelliklerle tanıştırmak ve duygu ve düşüncelerini geliştirmektir. Sanat eğitiminin dolaylı yolla, sadece seyrederek ya da dinleyerek doyuma ulaştırmasının mümkün olmayacağı görüşü ile, her öğrencinin türküler söyleyip, halk oyunları oynayıp, tiyatro yapıp, enstrüman çalıp gerçek doyuma ulaşması hedeflenmiştir. Etkileşime giren

öğrenci bu yolla yeteneklerini de geliştirmiş olacaktır. Sanat eğitimine yoğunluk verilmesindeki asıl amaç sanatçı yetiştirmek değil, öğrenciyi eğitmektir (Ersil, 2007: 38). Köy Enstitülerinin sanat eğitimindeki yaklaşımının yaparak yaşayarak öğrenme modelinin en güzel örneklerinden biri olduğu düşünülebilir. Bir sanat dalını icra etmenin en iyi yolunun onu anlamak, kavramak ve özümsemek olduğu söylenebilir.

Resim 1 Ankara Hasanoğlan Köy Enstitüsü Açık Hava Tiyatrosu

Köy Enstitülerinde Müzik Eğitimi

Köy Enstitüleri hareketinde, Köy Enstitülerinin kurulumuna giden yolda atılan ilk adım "Köy Eğitim Kurşları"dır. Bu kurslarda verilen eğitim ve daha sonraları Köy Öğretmen Okullarında verilecek olan eğitimin (müzik eğitimi de dâhil) ilk adımlarıdır. Eğitim kurşlarına alınacak adayların kursa başlarken belli bir bilgi ve genel kültür birikimine sahip olması gerekmektedir. 1936 yılında açılmaya başlayan Köy Eğitim Kurşlarında eğitim öğretim programları ilk başta koşullara bağlı olarak kurs/okul yönetim ve öğretim kadrosu tarafından hazırlanmıştır. Yedi aylık bir eğitim sürecini kapsayan bu eğitim öğretim programı ziraat ve kültür dersleri olarak ayrılmıştır. Kültür dersleri dâhilinde olan müzik derslerine yapılan çizelgede ayrı bir biçimde yer verilmemiş, müzik eğitimi, düzeltilmiş KEYK *Müfredat Programı Taslağı* ile ilgili açıklamalar kısmının 3. maddesinde şu şekilde tanımlanmıştır: Musiki için ayrı bir saat ayrılmamıştır. Demirbaş olarak satın alınacak radyo ve gramofon plakları ile boş zamanlarda, ders aralarında, iş içinde, eğitim şeflerinin münasip gördüğü zamanlarda, diğer derslere ayrılan zamanlar içerisinde ve fırsat oldukça memleket (yurt-bölge-yöre türküleri, oyun havaları) ve diğer musiki eserleri dinletilecek ve bazı şarkılar öğretilecektir (Uçan, 2013: 108). Bu program dahilinde müzik eğitiminin eğitim süreci içerisinde ayrı bir alan olarak tutulmayıp, hayatın ve eğitim-öğretimin içerisinde dahil edildiği, özümsetildiğini söylemek mümkündür.

Eğitim sürecinde öğretmen adaylarına öğretilip söylenen şarkılar, türküler ve marşlar ile dinletilen parçalar günlük yaşam, yakın tarihimiz, yöresel-bölgesel-ulusal kültürümüz, çağdaş uygarlıklarla ve köy okulu çocukları ile ilgilidir. İstiklal Marşı ve Eğitim Marşı kurstaki müzik eğitiminin ilk müzik eğitimi dağarcığını oluşturmaktadır (Uçan, 2013: 109). Buradaki temel amacın eğitimde yakından uzağa, bilinenden bilinmeyene, kolaydan zora bir yol izlenerek müzik eğitiminin verilmesinin hedeflenmesi olduğu düşünülebilir.

Köy Eğitim Kurşları ve Köy Enstitülerinin müzik eğitimi anlayışında halk müziğinin hastalıklı, tek düze, ağlamaklı bir müzik olmadığını, halk arasında yaygınlaşan ve saygın bir yeri olan alaturka müziği eğitim kurşlarının ve Köy Enstitülerinin içerisinde çok sesli öğeler de bulundurarak insancıl bir müzik olarak tanımladığı görülmektedir. Bu sayede köylünün dinlediği müziklerin aşağılanacak bir müzik olmadığını göstermişlerdir. Öğrencilere bestelenen marşlar öğretilmiş, öğrencilerin müzik yolu ile kendilerini ifade etmeleri sağlanmıştır (Yeşil, 2018: 61).

Köy Enstitülerinin müzik eğitimi açısından yaşamış olduğu en büyük sıkıntı müzik öğretmeni açığı olmuştur. Müzik öğretmeni azlığı karşısında halk müzisyenlerinden yararlanılmıştır. Âşık Veysel birçok enstitüde müzik öğretimi yapmıştır (Yeşil, 2018: 62). Halkın içerisinde gelmiş, müzik eğitimi olmayan fakat halk kültürü ile

beslenmiş hemen hiçbir modern eğitimden geçmemiş, halk kültürünün birebir temsilcisi sayılan Âşık Veysel, Âşık Ali İzzet, Müdâmi, Tâlibi Coşkun gibi halk âşıklarının enstitüleri dolaşarak öğrencilere müzik eğitiminde usta öğreticilik yapmaları dönemin ruhunu oldukça güçlü bir biçimde temsil etmiştir (Akçam, 2010:13).

Resim 2 Çorum Ladik Köy Enstitüsü (Âşık Veysel)

Köy Enstitülerinde verilen müzik eğitimi tahta üzerinden notaların öğretilmesi yerine öğretilmesi hedeflenen şarkı ya da türkünün doğrudan dinletilerek seslendirilmesi sağlanmıştır. Müzik derslerinin enstitülerde doğrudan bir sınıf ortamında değil günlük yaşamlarına da adapte edilmiştir. (Ersil, 2007: 39). Müziğin, insan ruhunu ve bedenini olumlu yönde etkilediği düşünülecek olursa, dinlemek, söylemek ya da icra etmek ve müziği bir eğitim aracı olarak haz alınacak bir unsur haline dönüştürmek öğrenci üzerinde kalıcı izler bırakacağı düşünülebilir. Ayrıca farklı kültürler, bölgeler ve yörelerin yaşam biçimleri, geçmişleri, duyguları müzik aracılığı ile aktarıldığında yaşanan etkileşimin bireyi hem olumlu yönde etkileyeceği hem de yeni müzik formları ile tanıştırabileceği söylenebilir.

Köy Enstitülerinde güne müzik ve dansla başlanarak kızılı erkekli öğrencilerin her sabah günlük temizliklerini yaptıktan sonra hep birlikte 15 dakikadan az olmamak şartıyla halk oyunları oynayarak egzersiz yapmaları hem kültürel öğelerle zihnin canlı tutulması hem de bedenen zindelik sağlanması amaçlanmıştır (Güler, 2015: 196).

Öğrencilerin kültürel gelişimi ile ilgili önemli bir nokta da Köy Enstitülerinde müzik, tiyatro, edebiyat, halk oyunları gibi etkinliklere yer verilmesidir. Her öğrenci mutlaka bir müzik aleti çalmalıdır. Bu müzik aleti genellikle mandolindir (Aytemur, 2007: 132).

Resim 3 Akpınar Köy Enstitüsü (Mandolin Çalmayı Öğrenen Öğrenciler)

Köy Enstitülerinde müzik dersine olan yaklaşım ciddi boyutta olmakla birlikte mezun olma şartları arasında yer almaktadır. Bu dersin temel amaçları içerisinde en az bir müzik aleti çalabilmek, ses eğitimi ve ritim bilgisi yer almaktadır. Öğrenciler almış oldukları müzik eğitim sayesinde konser vb. etkinliklerde bulunmaktadırlar (Tunç, 2009: 33). Verilen müzik eğitimi sadece derslerle sınırlı kalmamakta sürekli olarak aktif bir biçimde müzikle iç içe olarak Batı müziğinin de halka sevdirmesi amaçlanmaktadır (Koç, 2013, Akt., Elpe: 2014: 26). Her enstitünün kendine özgü müzik topluluklarının bulunması, halk müziğinin batı müziği ile birlikte kullanılarak enstrümanlarda da çeşitliliğin sağlanması ve bu sayede “milli müzik” oluşumunun gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir (Türkoğlu, 1997: 281,285).

Köy Enstitülerinde, müzik derslerinde öğrencilere kazandırılacak olan davranışlar, öğretilecek olan şarkı, türkü ve marşlar, sınıfların seviyesine göre su şekilde belirtilmiştir:

Resim 4 Müzik Ders Programında Yer Alan Şarkı Sayısı

Sınıflar	1	2	3	4	5	Toplam
Marşlar	2	2	2	3	3	12
Tatbikat Şarkıları	4	5	5	3	4	21
Halk Türküsü	6	8	8	8	5	35
Toplam	12	15	15	14	12	68

Türkiye Cumhuriyeti'nin birçok alanda olduğu gibi kültür ve sanat faaliyetlerinde kendini muasır medeniyetler seviyesine taşıma bilincinin Türk kültürünün bu bilinçle özünü müzik alanında da koruma çalışmalarının müzik ders programında yer alan marşlar, tatbikat şarkıları ve halk türkülerinin ders saatleri ve şarkı içeriklerinde görüldüğü söylenebilir. Marşların, tatbikat şarkılarının ve türkülerin birinci sınıftan beşinci sınıfa kadar kademeli olarak millet ve bayrak bilincini yaşatmak ve yansıtmak, memleket sevgisi, köy hayatı ve farklı yöreleri tanımaya yönelik bir program çerçevesinde geliştirildiği görülmektedir.

Tablo 2 Köy Enstitüleri Müzik Derslerinde Öğretilen Marş, Şarkı ve Türküler

Sınıf	Marşlar	Tatbikat Şarkıları	Türküler
Birinci Sınıf	Cumhuriyet (A.Yekta) Bayrağım Akdeniz	Bebeğin Dansı	Irmak Doldu
		Yalancı Çoban	Tandır Gelin
		Ninni	Sazıma
		Yaşasın Okulumuz	Mecnunum Leyla
		Bahçemiz	Çanakkale
		Okuyorum	Topal Koşma
		Küçük kuşlar	Tamzara
		Akilsızın peyniri	Sürütme Barı
		Bahar	Lolo
		Topaç	Kastamonu Türküsü
		Türk Yemişi Yiyelim	Bostana Girdim
		Haşhaş	Penceresi
		Karınca	Ebe Hanım
		Annem	
		Ördekler	

İkinci Sınıf	İktisat Marşı Durmayalım Atamıza 23 Nisan	Gece Anadolu Bülbül Arabacı Gemiciler Yağmur Sabah Küçük Oduncular Salıncak Çocuğun Uykusu Bal Avcısı	Değirmen Altın Yüzük Haynora Eminem Yekte Gülerdim Ağlamazdım Bir Dal Kırdım Değmen Bana Sarardım Eşimden Ayrıldım Yenice Yolları Selimem Kahramanın Kızı
Üçüncü Sınıf	İzci Marşı Türklük Ankara Cumhuriyet Toprak Gençlik	Ninni Buğday Bahar Bekle Cici Köpeğim Melek Mart Efem	Burçak Tarlası Dertli Kaval Sarı Kız Ay Doğar Çini Çini Harman Türküsü Kınık Sivas Zeybeği Tilki Horozumu Aldı Züriye Menekşe Ziller Fadimem Hoş Bilezik Yenge Kızım Haticem
Dördüncü Sınıf	Andımız Andımızdır Köycülük Marşı Çocuk Marşı Çiftçi Marşı Ankara Marşı Köy Enstitüleri Marşı	Kar Uyku Memleket Hatırası Sonbahar Bahçıvan Çocuklar	Köye Hasret Kamayı Vurdum Yürükler Yaylası Tuna Havası Efe Sarı Zeybek Arabanın Atları Gelin Türküsü Zeybek Erenköy Hoppala Zeybek
Beşinci Sınıf	Denizci Marşı Dumlupınar Vatan	Ver Elini Bengi Dağlı	Tuna Türküsü Manastır Türküsü Son Gül Nisan Yiğit Memiş

Köy Enstitülerinde Müzik Eğitiminin Türkiye Geneline Dağılımı

Köy Enstitülerinin kurulumundan 8 yıl sonra Orta ve İç Anadolu Bölgesinde 5, Doğu Anadolu Bölgesinde 5, Batı Anadolu/Trakya Bölgesinde 5, Karadeniz Bölgesinde 3 ve Akdeniz Bölgesinde 3 olmak üzere dengeli bir dağılım görülmektedir. Bu dağılım sayesinde Türk müzik eğitiminin bölgelere adım adım, dengeli bir biçimde yayıldığını göstermektedir.

Tablo 3 Köy Enstitülerinin Müzik Eğitimlerinin Bölgelere Göre Dağılımı (Uçan, 2013: 135).

Bölgeler	Köy Enstitüsü Sayısı	Köy Enstitüleri ve Müzik Eğitimi
İç Anadolu Bölgesi	5	Çifteler, Hasanoğlan, İvriz, Pamukpınar, Pazarören
Marmara Bölgesi	3	Arifiye, Kefirtepe, Savaştepe
Ege Bölgesi	2	Kızılçullu, Ortaklar

Akdeniz Bölgesi	3	Aksu, Gönen, Düziçi
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	1	Dicle
Doğu Anadolu Bölgesi	4	Akçadağ, Cılavuz, Pulur, Erciş
Karadeniz Bölgesi	3	Akpınar, Beşikdüzü, Gököy
Toplam	21	Batı, Orta, Doğu; 5'er, Güney, Kuzey; 3'er.

Köy Enstitülerinde Çalgı Eğitimi

Köy Enstitülerinde müzik eğitiminin içerisinde yer alan çalgı eğitimine büyük ölçüde önem verilmiştir. Müziği icra etme müzik eğitiminin ana unsurlarından biri olarak görülmüştür. Bu aşamada çalgı eğitimine 1. Sınıftan itibaren başlanılmaktaydı ve mezun olduğunda en azından bir çalgı çalabilme gereği zorunlu kılınmıştır.

Köy Enstitülerinde çalgı eğitimine 1. Sınıfta mandolinle başlanmaktadır. Mandolin Köy Enstitülerinin hemen hepsinde en genel çalgı olarak bilinmektedir. Mandolinin hem genel hem özengen hem de mesleki müzik eğitimi çalgısı konumunda oluşu, ayrıca ders içi ve ders dışı etkinliklerde işlevsel bir çalgı oluşu sebebiyle bu çalgıyı her öğrenci kullanmak ve öğrenmek mecburiyetindeydi (Uçan, 2013: 147).

Köy Enstitülerinde bir diğer öneme sahip çalgı ise bağlamadır. Türk kimliğini en iyi şekilde temsil eden ve Türk Halk Müziğinin kültürdeki yeri ve konumunu belirleyen bir çalgı oluşu sebebiyle bağlama Köy Enstitülerinin mandolinle birlikte ortak çalgısı olmuştur.

Ayrıca Köy Enstitülerinde elde taşınması kolay, körüklü ve klavyeli bir çalgı olan akordeon eğitimi de verilmekteydi. Akordeon solo çalgı ve eşlik çalgısı olmasının yanında özellikle akort çalgısı işlevi görmektedir. Köy Enstitülerinde aynı zamanda piyano ve keman eğitimi de verilmekteydi. Piyanonun pahalı oluşundan ötürü edinilmesi güç olan bir çalgı olduğundan, büyük şehirler dışındaki birçok enstitüde piyano çalgısı bulunmamaktaydı. Keman eğitimi ise mandolin eğitiminden sonra gelmektedir. Keman eğitimine ülkemizde ilköğretmen okullarından itibaren verilmesine önem verilmiştir (Uçan, 2013: 155).

Köy Enstitülerinde mandolin, akordeon, bağlama, piyano ve keman çalgıları dışında davul- zurna kullanımı ve eğitimi, yerel- yöresel çalgıların eğitimine de önem verilmiştir. Armonium, armonika, gitar, mandola, viyola, viyolonsel, flüt, klarnet, ağız armonikası gibi çalgılar da çoğu enstitüde bulundurulmuş ve kullanılan çalgılardandır (Uçan, 2013: 159). Dönemin şartları göz önünde bulundurulduğunda Köy Enstitülerinde verilen müzik eğitimi ve kullanılan çalgıların çeşitliliği, her öğretmen adayının mutlaka müzik alanında da donanımlı olması için yürütülen çalışmalar bir bölgenin, bir köyün ya da bir mahallenin kalkınmasına çok yönlü katkı sağlandığını göstermektedir.

5. Sonuç

Türkiye Cumhuriyeti'nin modernleşme sürecinde önemli reformlardan biri olan Köy Enstitüleri cumhuriyet tarihinin dünyada örneği eşsiz olan bir örneği olmuştur. Köy ve şehir arasındaki uçurumun sosyal, kültürel ve teknolojik anlamda kapatılması için yapılan çalışmalar enstitülerin verimli çalışmaları sayesinde gerçekleşmiştir.

Köy halkının çağdaşlaşmasında büyük rolü olan Köy Enstitülerinin sağlık, eğitim, inşaat, ziraat, kültür-sanat alanında eğitmiş olduğu birçok öğretmen görev yaptıkları bölgelerin gelişimine katkıda bulunmuşlardır. Aydınlanma hareketinin öncüsü olan Köy Enstitülerinin eğitim-öğretim ömrü 1954 yılında son bulmuş olsa da günümüzde yayımlanan birçok yazında yerini almış ve eğitim- öğretim sürecinde olumlu izlerini hala taşımaya devam etmektedir. Yaparak yaşayarak öğrenme modelini benimsemiş olan Köy Enstitüleri ülkenin ihtiyacı olan insan gücünü dönemin zorlu şartlarında dahi karşılamayı başarmıştır. Özellikle karma eğitim modeli ile kız öğrencilerin de eğitim- öğretimden faydalanmasına imkân sağlayarak eğitimde eşitlik ilkesine de bir örnek teşkil etmiştir.

Köy Enstitülerinde verilen müzik eğitiminin ders saatlerinin dışında da gerçekleştiriliyor olması, müziği teoriden pratiğe taşıma bağlamında önemli rol oynamaktadır. Ders saatleri dışında yapılan müzikal faaliyetlerin öğrencinin sosyal anlamda yetişmesini ve gelişmesini sağladığı düşünülebilir.

Çalışma kapsamında her öğrencinin en az bir müzik aleti çalma zorunluluğunun olması, enstitülerin imkanları dâhilinde yeterli çalgıya sahip olduğunu göstermektedir. Öğretilen marş, şarkı ve türkülerin millet bilinci, yurt sevgisi, çalışkanlık gibi değerleri kazandırdığı, farklı yörelere ait türkülerin öğretilmesiyle de kültürler arası dağarcığın gelişmesine katkı sağlandığı görülmektedir. Âşık Veysel gibi değerli halk ozanlarının usta öğretici olarak Köy Enstitülerinde müzik öğretimine katkı sağlaması müzik eğitimine diğer dersler kadar önem verildiğinin göstergesi olduğu söylenebilir. Köy Enstitülerinde öğrenim gören öğrencilerin müzik eğitimine önem verilmesi mezun olduklarında donanımlı birer eğitimci yetiştirilmesinin amaçlandığı şeklinde düşünülebilir.

Günümüzde uygulanan müzik öğretim programında, müfredat, şarkı dağarcığı, marşların öğretilmesi, çalgı eğitimi, okullarda açılan kurslar, öğrenci kulüplerinin Köy Enstitülerinde uygulanan müzik eğitiminin devamı niteliğinde olduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Agras, N. (2010). *II Mahmut Dönemi Islahat Hareketleri ve II Mahmut' un Eğitim Öğretim Faaliyetleri*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sosyal Bilimler Öğretmenliği Bilim Dalı, Konya.
- Akçam, A. (2010). Anadolu Rönesansı'nda Köy Enstitüleri, *Kuruluşunun 70. Yılında Bir Toplumsal Değişim Projesi Olarak Köy Enstitüleri Sempozyumu*, 286- 311.
- Akyüz, Y. (2015). *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara, Pegem Yayıncılık.
- AYSAL, N. (2005). Anadolu'da Aydınlanma Hareketinin Doğuşu: Köy Enstitüleri , *Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi*, 9(35), 267-28.
- Aytemur, N. (2007). *The Populism of The Village Institutes: A Contradictory Expression of Kemalist Populism*, The Degree of Doctor of Philosophy, Middle East Technical University, Ankara.
- Burğaç, M. (2003). "Köy enstitülerinde eğitim-öğretim". *Atatürkçü Bakış*, 2(4), 117-145.
- Elpe, E. (2014). Köy Enstitüleri ve Sanat Eğitimi, *Batan Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 4(2).
- Ersil Özyüksel, G. (2007). *Cumhuriyet Devrimimizin Özgün Eğitim Kurumları Köy Enstitülerinde Müzik Eğitimi ve Günümüze Yansımaları*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.
- Esen, Z. (2007). *Kepirtepe ve Arifiye Köy Enstitüleri (1940-1946)*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Eser, G. (2011), *Köy Enstitülerinde Bir Öncü: Özgün Arşivi Işığında Göl Köy Enstitüsü*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı, İstanbul.
- Gökçeli, B. (2014). *Türkiye' de Cumhuriyet Dönemi' nin İlk Modernleşme Hamleleri Sürecinden Bugüne Cumhuriyet Halk Partisi' nin Müzik Politikaları*, Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara.
- Güler, B. (2015). *Köy Enstitüleri Bağlamında Eğitim ve İdeolojinin Toplumsal Değişme Etkisinin İncelenmesi: Köy Enstitüsü Dergisi (1945-1947)*, Doktora Tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Karaismailoğlu, E. (2013). *Türk Eğitim Sisteminde Yeni Bir Eğitim Modeli Olarak Köy Enstitüleri ve Savaştepe Örneği (1940-1954)*, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Kartal, S. (2008). Toplum Kalkınmasında Farklı Bir Eğitim Kurumu: Köy Enstitüleri, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 23-36.
- Kıral, E. (2015). Vanished Schools: Village Institutes, *European Journal of Research on Education*, 3(1), 45-52.
- Koç, N. (2013), *Türk Kültür Tarihi İçerisinde Köy Enstitüleri*, İstanbul, İdeal Kültür Yayıncılık.

- Köksal, H. (2016). *Köy Enstitüleri Sonrası İmece İle Yeniden Köy Enstitüleri*, İstanbul, Yenilikçi İmece Derneği Yayınları.
- Ortaş, İ. (2005). Ülkemizin Kaçırıldığı En Büyük Eğitim Projesi: Köy Enstitüleri, *Başkent Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Eleştirel-Yaratıcı Düşünme ve Davranış Araştırma Laboratuvarı Pivolka Dergisi*, 4(17), 3-5.
- Önder, M. (2012). *Toplumsal Değişim Sürecinde Düziçi Köy Enstitüsü*, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih anabilim Dalı İnkılap Tarihi Bilim Dalı, Konya.
- Şeren, M. (2008). Köye öğretmen yetiştirme yönüyle köy enstitüleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 203-226.
- Yıldırım, A., & Simsek, H. (1999). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (11 baski: 1999-2018).
- Tunç, A.Z. (2009). Köy Enstitülerinde Sanat Eğitimi ve Dönemin Yöneticilerinin Sanata Yaklaşımı, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi*, 26, 30-34.
- Türkoğlu, P.(1997). *Tonguç ve Enstitüleri*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.
- Uçan, A. (2013). *Atatürk ve Köy Enstitülerinde Müzik Eğitimi*, Arkadaş Yayınları.
- Ülkü, C. (2008). Sanat Eğitimi, Sanat ve Köy Enstitüleri, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 37-45.
- Yeşil, H. (2018). *Türkiye’de Köy Enstitülerinin Kapatılma Süreci ve Demokrat Parti’ nin Eğitim Anlayışı*, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Samsun.